

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número, 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pas setas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

¡ALSÉUVOS, HEREUS DEL 68!

¡La patria altra vegada us necessita!

¡¡VISCA' ESPANYA AB HONRA!!

AL sigüé 'l crit característich de la gloriosa Revolució de Setembre de 1868.

Crit de combat y crit de victòria a la vegada.

En nom de l' honra d' Espanya compromesa, aixís per las livian-dats dels que manavan, com per la falta de llibertat política que su-

fria 'l poble, se congrí en l' atmòsfera com una tempestat purificadora, aquell moviment salvador, en lo qual participaren totes las classes socials, casi tots los partits polítichs, l' exercit, la marina, 'l poble, ab un entusiasme y una unanimitat de que hi ha ben pòchs exemples en la nostra historia.

Aixís lo triunfo sigüé tan colossal.

L' arbre secular de la monarquia caygué a la primera ratxada del huracá revolucionari, porque tenia las arrels podridas.

Y ab l' arbre aquest, caygueren los cortesans que a la seva sombra s' aixeplugavan, insultant ab los seus excessos y amenassant ab las sevas rauixas de tirania al poble oprimít y encadenat, que no podia tornar's hi.

¡Quin exemple pels pobles y pels reys!

La soberana que regia 'ls destins de la nació, creya que no havia de caducar may lo prestigi de la institució monárquica.

L' historia li deya, que aquí a Espanya sempre la corda s' trencava per la part més prima, y aquesta part flaca no havia sigüt may lo dogal de la monarquia.

Desde qu' existia l' institució monárquica, bè se 'n havian comés de maldats y de atropellos, y may, ni una sola vegada s' havian saldat en perjudici dels soberans que ocupavan lo trono en virtut de un dret que s' creya emanat directament de Déu.

Ella mateixa no ignorava que son pare, Fernando VII, perjur é ingrát, morí en lo trono.

Y semblava, en veritat, que quan fins aquest mónstruo havia lograt escapar als efectes de la popular justicia, aquesta seria sempre impotent per elevarse fins a ciertas alturas y executar sós implacables decrets.

Los reys podian dir:

—Las tempestats revolucionarias sempre rastrejan, impotents de arribar fins a las augustas cimas ahont nos ha colocat la venerable tradició.

Aixís, los trastorns ocorreguts durant lo llarch reynat de Isabel II se reduhian a una serie de pronunciaments militars, per medi dels quals los partits qu' estavan en joch se disputavan la possessió del poder. La monarquia, encarregada de nutrirlos, quedava sempre salva é indemne.

Era precis que las ideas democráticas germinessen en las conciencias, porque 'ls fets de forsa prenguessin rumbos més trascendentals.

A l' any 1868 las corrents democráticas eran ja irresistibles.

Sols aixís s' explica 'l concert que s' operá entre tots los partits de oposició.

No eran demócratas los unionistas, que portaren a la Revolució canóns y barcos, batallóns y generals.

No eran demócratas tampoch los progressistas, que contribuïren al moviment ab poderosos medis de atach y ab la forsa prestigiosa del invicte general Prim.

Y no obstant, progressistas y unionistas se trobaren avassallats desde un principi per las fortas corrents democráticas, emanadas de la conciencia popular.

En tot moviment revolucionari, la forsa material no ho es tot: la forsa moral val tant ó més qu' ella. La fusió de aquestas dos forsas equival a la victoria.

Per aixó triuntá la Revolució de Setembre.

Despossehida del carácter marcadament democrátich que tingué desde un principi, no hauria sigüt més ni menos que un pronunciament com los anteriors; un pas-satjer cambi de govern, la substitució en lo poder de uns homes per altres homes, una nova edició dels successos de 1854. Avuy ningú se 'n recordaria.

En cambi, per haverse encarnat en las ideas democráticas, a pesar dels seus errors, imputables no a las ideas sino als homes, brillará sempre ab fulgors gloriosos en las páginas de la historia patria.

Los efectes de la Revolució de Setembre se senten encare, y se sentirán fins a una tetxa molt remota.

Ni 'ls estorsos de una restauració anhelosa de restablir en tota la seva integritat lo modo de ser del antich règimen, ni la táctica dels governs de l' actual regencia logran destruir aquells efectes.

De la Revolució de Setembre arrancan recorts molt significatius. Lo dia 29 de setembre quedá demostrat

palpablement que no hi ha trono, per secular que siga, que no puga volcarse.

Posteriorment, los principis democrátichs al encarnarse en las lleys vingueren a probar que sols ells poden regir las relacions de un poble lliure y per consegüent de un poble digne.

La restauració va cohibir aquests principis. La regencia s' ha vist obligada a restablirlos, coneixent que sens ells la monarquia s' asfixiava.

Y en las lleys los tornem a tenir consignats. Pero consignats únicament, entengas bè, ja que 'ls seus majors enemichs son los homes que per ocupar lo poder, tenen l' encàrrech de aplicarlos.

Vivim en un règimen de falsa democracia. Se 'ns reconeix un dret en la ley; en la práctica se 'ns escatima ó se 'ns falseja.

Se 'ns deixa parlar en la premsa y en la tribuna; pero quan arriba l' hora de recullir los fruyts de la propaganda, trobém ja lo camp segat; quan arriba l' hora de depositar nostres vots en los comicis, no surt de las urnas l' expressió de la voluntat del cos electoral, sino 'l resultat dels amanyos, de las traficas, de las indignitats del caciquisme posat al servey dels partits que manan.

Y falsejada y corrompuda la font del poder, falsejat y corromput tot.

Los governs per res atenen al bè del país: la administració pública es un assot y un càstich: la immoralitat cundeix y s' desarrolla com una peste, y 'l escepticisme y 'l disgust se apoderan de las conciencias.

May haviam atravessat un periodo tan trist, tan recarregat de bastardias y baixesas.

Los que no tenen valor per combatre cara a cara 'ls principis democrátichs, s' entretenen, ab insigne cobardia, a deshonrarlos, a falsejarlos, a desnaturalisarlos.

Aixís se revenjan de la derrota que sufriren en setembre de 1868.

¡Trista venjansa!

Pero no olvidin que 'l crit de aquella Revolució gloriosa, sigüé 'l de «¡Visca l' Espanya ab honra!»

No olvidin tampoch que aquest crit màgich palpita encare en l' atmòsfera y troba un eco simpátich en totes las conciencias rectas y puras.

Lo crit de «¡Visca Espanya ab honra!» pot tornar a ressonar encare.

Que si una Revolució va ferse per cambiarho tot, costums, lleys é institucions, ab molta més facilitat y ab menos esfors se 'n podrà fer un' altra, per exigir lo cumpliment leal de las lleys, a costa de tants sacrificis conquistadas.

P. K.

HISTORIA DE LA REVOLUCIÓN

CONTADA PER ELLA MATEIXA.

Vaig neixe 'l mes de setembre del famós xeixanta vuyt: la Força y lo Dret s' uniren y d' ells dos vareig sè 'l fruyt.

Prim, Topete. 'l vell Serrano varen gronxá 'l mèu bressol, arrullat per las canturias de tot lo poble espanyol.

¡Si me 'n feyan de caricias! ¡si me 'n duyan de presents! ¡ab quina fruició recordo aquells hermosos moments!

Jo era la gloria d' Espanya, lo sol de la llibertat, la pau, lo progrés, la ditxa, la honradés, la probitat...

Eran tals las alabansas que 'm feyan aquella gent, que 'l diccionari dels mimos s' agotá completament.

Tothom volia quedá'sem, per supuesto, ab nobles fins, tant, que algun cop vareig teme que 'm 'navan a fè a bossins.

Jo entre tant cobrava forsas, m' anava desarrollant y cada matí, al llevarme, me veyá més gran, més gran...

Lo poble, ple d' entusiasme, parat sota 'ls mèus balcons, m' aclamava a totes horas ab vivas y exclamacions.

En Prim deya:—¡Qu' es bonica! ¡vull endurmela d' aquí!

—¡Es mèva!—deya en Serrano. Y en Topete:—¡M' toca a mí!

L' armonía que regnava entre 'ls mèus tres protectors, poch a poch va convertirse en un aixám de rencors.

Tot lo dia disputavan sobre sa paternitat: tots me volían per filla per tenirme al seu costat.

Fins que al últim descarantse, cegos y perdut lo fré, tots tres me consideraren com filla... de no sè qué.

Las mans que m' acariciavan van comensarme a pegar;

ja era lletja, revoltosa, no se 'm podia aguantar.

Me davan malas miradas, m' aixordavan ab sa veu... ¡si 'n vaig rebre de revessos y de puntadas de peu!

Al véurem tan aburrída, vaig demanar protecció a uns senyors que 'm demostravan molta consideració.

Se deyan Sagasta, Martos, Rivero, Romero Ortiz, Montero Ríos, Olózága...

no ho recordo, noms aixís... ¡Sabéu lo que 'm van respondre, sentint mas lamentacions?

—Si tens pa séch, festege sopas y no 'ns vinguis ab rahons.—

¡Qué havia de fer jo, al véurem soleta al mitj del carré, sense 'l més petit apoyo, ni un sol cor que 'm volgués bè?

Vareig corre a refugiarme en un recó qualsevol, en las capas més recónditas del pobre poble espanyol.

Allí he passat ma existencia, mirant silenciosament los giros de la política y las farsas de la gent.

Allí hi vist las eminencias que tant amor m' han mentit, arrastrantse com orugas y escarnintme día y nit.

Ara diuhen que soch morta, pero aixó no ho cregué pas; estich solzament dormi 'a dels desenganys sota 'l glas.

Tinguéu sempre en mí confiança, anéuvos preparant bè y quan soni l' hora... us juro que altre cop despertaré.

C. GOMÀ.

la Corunya están encare sense Ajuntament.

Lo governador sua sanch y aygua pera susstituir als regidors republicans que va suspendre, y després de més de tres senmanas d' estorsos, no troban casi a ningú que vulga prestar-se a fer un paper desairat, ocupant un siti

que no li correspon.

De vintidós individuos que va nombrar, únicament vuit ó nou varen prestar-se a anar a pendre possessió, y sense ferho van tenir que retirar-se del local, entre 'ls xiulets del públich y ab las orellas caygudas.

A la Corunya com per tota la Espanya conservadora, pot més qui xiula que qui piula.

Lo banquete que havian de celebrar los fusionistas a Santander en obsequi de 'n Sagasta, han acordat deixar-lo correr.

Per més que digan, en Sagasta y en Gamazo que havian de menjar plegats, no han lograt reconciliar-se del tot; y 'l fondista, a més del preu de cada cubert, volia una suma que li respongués dels plats que poguessen trencarse.

En vista de lo qual, los fusionistas santanderins van dir:—No menjarém.

Y determinaren destinar als inundats de Consuegra y de Almeria la cantitat que haurian invertit en la política xirinola.

Més val aixís.

Una pregunta ignocent.

Si siguessen funcionarios del Estat y cobressin anualment un sou de 9 milions de pessetas, al ocórrer calamitats públicas tan horrendas com las inundacions de Consuegra y Almeria, ¿se contentarian ab enviarhi un donatiu de 50,000 pessetas?

Jo per la mèva part hi enviaria a lo menos no 'l sou de un dia, sino 'l sou de un mes.

Pèl cap baix: 750,000 pessetas.

En Martinez Campos va excusarse de assistir al meeting proteccionista del Principal, pretextant estar sumament ocupat.

Ara falta saber una cosa. ¿Qué li diu lo cor? ¿Acepta ó no acepta las conclusions del meeting? ¿Es partidari ó enemich del tractat de comers ab los Estats Units?

L' héroe de Sagunto no s' vol comprometre. Se limita a excusarse, y deixa que cada qual pensi lo que millor li sembli.

No obstant, si fos contrari del tractat de comers que tan grans perjudicis ha de causar a la producció nacional, a horas d' ara ja hauria agafat pèl bras al seu fillol Fabié y l' hauria restituhit a la seva farmacia.

Pel bé d' Espanya, val mil vegades més que fassa pegats allí que al ministeri.

¡Honor a la civilització!
Ab motiu de la Exposició de Chicago s' inaugurarà un ferrocarril elèctric, que farà viatges desde Nova-York a Chicago en vuit horas justas recorrent l' enorme distancia de 1,600 kilòmetros.
Doscents kilòmetros per hora... Un tren que aniria a Zaragoza ab poch més de una hora y mitja.
¡Gloria al progrés! ¿No val més això que la pólvora sense fum?
¡Ah, mentres la monàrquica Europa s' trenca l' cap perfeccionant destructors elements de guerra, la republicana América se consagra adelerada als triumsos de la pau!

La nota predominant en los meetings qu' están celebrantse actualment en la provincia de Lleyda reclamant la próxima construcció del ferrocarril del Pallaresa, en cumpliment de la ley votada en corts, es la energia.
En tots ells se senten crits de legitima protesta, per la calma que l' govern observa y tendencias a adoptar una actitud de resistencia passiva, que pot produhir no pochos disgustos al govern, sobre tot si va prenent péu la idea de ferli guar las contribucions.
A la má del govern está l' evitarho. Lleyda cumplira ab lo seu deber: que l' govern compleixi ab lo seu. Tant respectable es la ley que obliga als pobles a contribuir als gastos del Estat, com la ley que obliga al govern a construhir la linea férrea del Noguera Pallaresa.

Y m' sembla a mi que si 'ls pobles de las regions altas de la provincia fan lo tonto en materia de pagar, lo govern haurá de construhir lo ferroca-

¡UN MINISTRE ESPANYOL!

Mientras los fills de Consuegra pasan dia y nit plorant, en Beranger se passeja rihent y banquetejant.

LO DISCURS DE 'N SAGASTA.

—Suprimirém los consúms, als deutes hi farém creu; pero tenim d' esperarnos fins d' aquí vuy anys ó deú.

rril, may siga sino per comoditat dels comissionats de apremis.

Quan en Beranger, que actualment está visitant los arsenals del Estat, entrá en el Puerto de Santa Maria, recordant qu' a aquell país que havia donat unánimement los seus vots a n' en Peral, li havia sigut estafada l' acta a benefici y en profit de un seu fill, lo llombrigo se li arrossava.

Temia fundadament que l' xiuessin: aixis es que s' determiná a entrar a la població rodejat de un numerós personal.

Perque es lo qu' ell deya:—Quants més serém a rebrela, menos 'ns ne tocarán per barba.

Pero 'ls vehins del Port de Santa Maria varen deixar-lo passar sense dirli res.

—Si l' xiuessim—deyan—lo posariam al mateix nivell de 'n Cánovas; y lo qu' es en Beranger no hi arriba de bon tros.

Los ayguats son deguts principalment als mals governs que consenten la desaparició dels boscos.

En vista de lo qual, un periódich inglés ha dit que la inferioritat intelectual del poble espanyol es manifesta.

Salvant lo puntillo patriótic, lo periódich inglés fins a cert punt té rahó.

Som una colla de burros... burros, no per tontos, sino per suferts.

¡Llastima que no siguém burros guits contra 'ls que fa tant temps que 'ns están possant l' albarda!

Lo diputat republicá Sr. Marencó va telegrafiar desde Cádiz al ministre de la Governació, participantli que l' jefe de la policia, borrarxo com una sopa y rodejat de pinxos, raters, granujas y perdularis anava buscantlo per ferli unas quantas pessigollas ab las puntas dels ganivets.

Lo diputat Sr. Marencó estava resolt a contestar a tiros qualsevol amenssa d' agressió.

¿Veritat que l' espectacle de un jefe de policia ab més pés al cap que als péus rodejat de una turba que hauria de ser a presiri, anant en busca de un diputat de la nació es un espectacle digne de l' Espanya conservadora?

¿Qué fa, Sr. Cánovas, que no proposa per ministre al jefe de la policia de Cádiz? Li sortiria barato: sis mil duros de sou y ayguardent a discreció.

CARTAS DE FORA.—Me diihen de Canet de Mar: «Los conservadores están en las sévas delicias, obsequiant al diputado Sr. Orozco que aquí s' troba. La presencia d' aquest senyor que avuy frequenta 'ls balls, com si tractessin de que enamorés al bello sexo, 'ns recorda als republicans un altre ball, y es l' que van fernes ballar en las passadas elecciones ahont tants escándols, tropelfas, indignitats y tupinadas van efectuarse, per sustreure l' acta al legítim diputat re-

publicá Sr. Quet y regalarla al Sr. Orozco. Bon profit li fassa, que no per això deixa de ser republicá com sempre l' districte de Arenys de mar.»

A Martinet, parroquia y districte de Montellá (provincia de Lleyda) va batejarse un noy ab circunstancias dignas de ser conegudas. Devia apadrinarlo un fill de la població que feya tres anys residia a Barcelona y l' vicari s' hi oposá pretextant que no havia acreditat haver cumplert ab la parroquia. Lo padri mostrá un paper que aixis ho demostrava, expedit en la parroquia de Sant Agustí de Barcelona; pero no li valgué: lo vicari obstinat en que no havia de ser y no sigué. ¿Es qu' en lo successiu per cumplir ab la parroquia s' haurá de fer escriptura davant de notari y passarse pel registre de Hipotecas? Aixis ho haurían de fer, sisquiera perque sent tant pochos los que ara hi van, llavors encare serían menos.

Per bonich lo ocorregut a Santa Coloma de Queralt. Aquí l' padri de la criatura que debía batejarse, havia de ser l' amo d' un café, ahont s' hi acostuma a cantar flamench, y com si las peteneras fossen blasfemias, no l' van acceptar per tal padri a la rectoria, en vista de lo qual lo pare de la criatura féu inscriure a la seva filla en lo registre civil ab los noms simpáticos de República. Democracia y Llibertat. De aquesta manera, gracias a las tossunerías del clero, hi ha un vehí a Santa Coloma de Queralt que té la ditxa de tenir la República a casa.

LAS RATAS.

FAULETA.

Dintre una cova molt fosca, com trobaréu natural, hi vivían molts ratas ab molta comoditat. Habitavan las cendrosas a voreta del portal, mentres que las negrosencas vivían molt més avall.

—'ls dos reys (perque hi ha reys fins en mitj dels animals) per fer broma, cada vespre, las llensavan al combat. No passava una senmana que per nefas ó per fas, no s' declarassin la guerra de un modo bastant humá. Avuy perque un ratolí gris, a un altre n' ha insultat; l' endemá perque un dels altres ha probat de mossegar a un contrari, ó bé un formatje, ó bé un rosegó de pá, era motiu de que armessin una lluyta criminal, fent que mermessin las ratas de l' un y l' altre costat.

Un jorn, per fi, ja cansadas de servir a sos tiráns,

varen unir-se las ratas
de dintre y las del portal,
y agafant y fent á micas
á sos dos reys de un plegat,
van lozrar per sempre més
viure tranquilas y en pau.

¡Humanitat feta á micas
á n' els peus de vils tiráns,
fes com varen fer las ratas,
y aixís podrás alsá ¡ cap!

A. LLIMONER.

LAS INUNDACIONES Y LA CARITAT

CONSUEGRA!.. Ni 'l Dante, ni Shakespeare, ni tots los poetas que han cantat las més horribles desventuras humanas, podían imaginar tragedias tan terribles com las causadas per la inundació de Consuegra.

Quatrecentas casas arruinadas: quatrecentas tragedias, desarrollant-se al mateix temps. ¿Qui fóra capás de enumerar aquest monstruós con-

¡ conjunt de desdixas?

L' aygua cayent del cel y emportant-seho tot, vidas é hienidas. Aquí una familia que s' enfilá á las viges y ab ellas se desploma. Allá una mare que ha de abandonar al seu fill per salvarse ella. A tal casa veixanta personas reunidas celebrant los goigs y alegrías de una boda y morint totas veixanta. A tal altre casa, ni rastre queda dels seus habitants, ni rastre tampoch del edifici.

Algúns logran salvar la existencia, pero perden la rahó. L' espectacle de tants horrors ha perturbat son cervell y quan son tants los que ploran, ells profereixen histéricas rialladas, més horribles y espantosas que 'ls gemechs y 'ls plors.

Quan las ayguas se retiran, Consuegra, la ciutat ahir tranquila queda convertida en un mar de llot. Per tot arréu restos de edifici. animals ofegats, botaruts y monstruosos... cadáveres per tot arréu.

Lo riu n' escup algúns, com si no volgués sostenir tan funesta càrrega: los altres apareixen ó s' endavian cuberts de fanch: dessota de las casas desplomadas se'n descubren á centenars.

La cega catástrofe no ha fet distinció de sexes, ni d' edats ni de fortunes. Lo pobre ha sucumbit al costat del que gojava una posició acomodada. Dels sobrevivents, los que tenían un passament han quedat redubits á la miseria.

¡ Ah! ¡ Pera remediá los efectos de la inundació de las ayguas, es de tot punt indispensable una altra gran inundació... la inundació de la caritat pública!

Coincidencias.

Las inundaciones de Murcia sobrevinieron mientras gobernaban los conservadores.

Los terremotos de Andalucía, igual.

Las inundaciones de Toledo y Almería, lo mateix.

Aixó serà, si volen, una coincidencia; pero es, además, una demostració paipable de que en aquest mon las desgracias may venen solas.

Comparin.

A la primera noticia de la catástrofe, los representantes de la prensa varen volar á Consuegra, arrostrant perills y molestias.

¿ Qué van fer los representantes del gobierno?

Sols lo ministre de Foment va empendre 'l viatge algúns días després del ayguat, y sense arribar á Consuegra va entornarse'n á Madrid.

Lo director de obras públicas, durant molts días, ningu va saber ahont se trobava.

Hagués sigut á últims de més, ja s' hauria presentat á cobrar la nómina.

En Cánovas á San Sebastián, xalantse y recreantse.

Es vergonyós que 'ls funcionaris del Estat, que tan magnífichs sous percibeixen, no tingan siquiera la abnegació de un pobre diable de periodista.

En Martos es diputat per Consuegra.

Y no ha dit fins ara « aquesta boca es méva ».

Pobles que acceptéu resignats als diputats cuners, prenéu exemple de Consuegra.

Pera socorre als inundats de Consuegra y Almería, s' imposa á tots los empleats del gobierno la rebaixa de un día de sou.

Lo mateix sacrifici als alts que als baixos.

¿ Es aixó just?

L' empleat que apenas té per viure, sufrirá un perjudici inmens, mentres que 'l que neda ab la abundancia ni menos se'n adonará.

Crech que 'l sacrifici que s' imposa als empleats petits podría compensarse exigint dels grossos un día de sou y un día de gangas.

Ab lo qual las víctimas de Almería y de Consuegra encare n' sortirían beneficiadas.

Lo gobierno parla ab molt entusiasme de comprar fusells nous, de fer pólvora sense fum, de cambiar l' uniforme del ejército.

¡ Ah! ¡ Quánt més valdría que 'ls millions que pensa emplear en totas aqueixas tonterías, los invertís en repoblar las montanyas, en encaussar los rius, en practicar obras de defensa en los pobles amenassats per las inundaciones.

Imitém, com los micos á las naciones extranjeras, y no veyém que á España qui li ha declarat la guerra ja fa temps es la Naturalesa, airada contra la nostra desidia.

En algúns punts d' España, á Aragón per exemple, han acordat destinar una part de las sumas que recaudin, á socorre desgracias propias.

Aixís com Consuegra y Almería han sigut víctimas de la pluja, fa temps que Aragón es víctima de la sequía.

Anant seguint aixís las cosas, ja veurán com aviat á España ningu podrà socorre á ningu: tots serém pobres.

¿ Vol fer lo gobierno un acte que tothom li aplaudirá?
Dediqui á la reconstrucción de las casas de Consuegra y Almería, derruidas per la inundación, 'l producto íntegro de la rifa de Nadal.

No tingan pòr que ho fassa.
Los productos del vici s' han de gastar viciosament.

Lo Banch d' España ha enviat á Consuegra 25,000 pesetas.

¡ Oh generositat!
Se calcula que no baixa de 200,000 pessetas lo valor dels bitllets de banch inutilitzats á Consuegra per efecte de la inundación.

Donante 25,000, n' hi quedan 175,000 de benefici.
Los señors del Banch d' España, destinats á acompanyar á España al cementiri, dirán cada matí al llevarse:
— ¡ A veure avuy quin poble s' inunda!

Si una cosa fa por á molta gent, es la suscripción nacional.
¿ Arribarán al seu destino tots los diners que 's recaudin?
Los que tal pregunta formulan, ho fan en atención á que fins ara no s' han donat comptes de las cantidades recaudadas para socorre á Murcia, dotze ó tretze anys enrera.

Los que tingan rezels, ja saben lo que han de fer: acudir á las suscripciones dels periódichs.
Los periódichs viuen de la opinió y als bons desitjos de la opinió corresponen sempre.

En cambi 'ls elements oficiales ja fa temps qu' están divorciats d' ella.

La caritat brota per tot quan se tracta de remediá una gran desgracia.

La premsa pren la iniciativa y 'l públich respón desseguida ab los seus donatius.

Totas las corporaciones civiles s' esmeran en socorre als desgraciats.

Pero y las corporaciones religiosas?

Aquestas, com de costum, no han dit encare « aquí som nosaltres ».

Ni van dirho quan la inundación de Murcia.

Ni van dirho quan los terremotos de Andalucía.

Ni ho dihen ara tampoch.

Qualsevol creuria que las corporaciones eclesiásticas se dedican únicamente á pregar pels morts... ¡ y 'ls vius que 's penjin!...

Ab lo cap baix aparentan no sentir los ays y 'ls laments de tantas víctimas desventuradas. Ab las mans plegadas sobre 'l pit, no se 'ls ocorre may ficarlas á la butxaca pera treure una moneda miserable.

¿ Qué s' hi ha de fer!... Ells son aixís ¡ Las butxacas del clero!... Obertas sempre per ficarhi; per treure'n tancadas sempre.

No hi ha empresari de teatro ni de teatret que no realisi una funció al menos, destinant al socorro dels pobles inundats lo producto íntegro de la mateixa.

¿ Quin rector, ni quin prelat fa una cosa semblant ab las funcions de iglesia?

Ni 'l producto de las missas de un día, ni 'l resultat del lloguer de las cadiras... res enterament.

Qualsevol diria, davant de aquests fets, que la caritat cristiana ha penjat los habits á la figuera, y desertant de las iglesias, s' ha establert en los teatros y demás sitis profans, convertintse en caritat laica.

¿ Bè pels estudiants que surten á postular pels carrers!

Bè per ells, mil voltas, no sols pels socorros que recaudan, sino per las conmovedoras escenas que promouhen.

Hi ha pobre mistaire que dona tot lo que ha recullit durant lo día.

Hi ha obrer que 's treu lo jech y l' entrega, quedant en manégas de camisa.

Una treballadora més maca que las pessetas:

— Teniu—va dir.—Quartos no n' tinch, pero prenéu aixó y entregá 'l devantal y 'l mocadó del cap.

— ¡ T' admiro més á tú que á una reina!—li digué un estudiant.—Una reina entrega unas quantas mil pessetas que en relació ab la seva fortuna no li son res, mentres que tú 't despullas pera vestir a's pobres que no tenen roba.

¡ Viscan las trabajadoras catalanas!

J.

TOT POT SER...

Lo partid conservador que per desgracia 'ns regeix, jo crech, que molt més mereix dirli partid destructor.

Sols nos causa pesadillas aquest malehit partid.

¡ Malehitsiga 'l partid protector dels pantorrillas!

Manant ells, no sé qué ho fa que la pega 'ls acompanya...

Quan ells manan ¡ pobre España!

¡ Quin fart d' espaternegá!

Desgracias, inundaciones, terremotos, accidentes, xoques, desc rrilaments, epidemias, filtraciones, aument de secuestradors, crims, motíns conspiraciones, y fugint per tots cantóns, irregularisadors.

Estar per ells gobernats, es patir lo que no 's pot...

¿ Y encare per més assot sufrim tals calamitats?

¿ Es que 'l poble sols espera que 's maduri més lo fruit,

per fer un *veixanta vuit*
com vintitres anys enrera?

Jo crech que farém bugada,
puig vindrá sens remissió...
una segona edició
corretjada y aumentada.

LLUIS SALVADOR.

LA CONQUISTA DE PORTUGAL.

DESDE qu' en Cánovas ha parlat en lo sentit de que si 'ls portugueses proclamavan la república, y aquesta república sigues anárquica ell, don Antón, manaría invadir Portugal, per sos quatre costats, no per conquistarlo materialment, sino per restablirhi la monarquia; desde qu' en Cánovas se las pega de conquistador, que 'l general Martínez Campos, héroe de Sagunto y de Calaf, ha cam-

biat radicalment de método de vida.
Martínez Campos es la persona designada per traspasar las fronteras portuguesas al frente de un poderós ejército, lo día que á Portugal se proclama la república.

Per consegüent, aixís com ha passat l' istu tranquilament culotant pipas y boquillas, ara que la tardor comensa, ha desat las boquillas y las pipas dintre de sos respectius estutjos, ha llensat la burilla del puro qu' estava consumint, y ha dit als seus assistents:

— ¡ Chicós! ¡ A fregar! Trayéu lo rovell de la méva gloriosa espasa, y ab un tros de luda y un bon paquet de blanch d' España poséuvs á netejar los botons del meu uniforme. Y no sols los botons, sino tot lo que siga de metall y relluheixi. Esmeréuvs especialment en la placa del casco del llorón. Aquesta placa relluirá, y reflectint lo sol de la gloria que sempre ha brillat per mí, lo día memorable que á Portugal penetri, 'ls portugueses tancarán los ulls enlluhernats y caurán á terra espeternegant, com una bandada d' alosas davant dels mitallets.

A casa 'l general, desde á las horas tothom frega, tothom respalla.

Y ell, l' héroe invicte, mentrestant, se cenyeix un cinturón de gimnástica y en manégas de camisa se posa á fer contraccions á las paralelas, planxas al trapecio, la sirena á las anellas, á més de alzar á plom pesos enormes, á fi de anar agafant forsas, y poder lo día que siga necessari aixecar Portugal y 'ls portugueses, y ficarse ls tots plegats á la butxaca.

La idea de intervenir en la nació vehina aixís que 'ls portugueses, en us' del seu dret, decideixin proclamar la república, ha donat lloch á tota mena de comentaris.

Hi ha qui pregunta, qué tenim que veure nosaltres ab Portugal.

Y 'ls canovistas més acérrims, responen:

— Tothom está obligat á no permetre que un vehí 'l molesti.

Hola, hola.—dihém nosaltres;—de manera que si 'ls portugueses decideixen proclamarla, considerarem que 'ns causan una gran molestia. De manera que 'l mer fet de tenir per vehina á una nació republicana, ho hem de considerar com una molestia insoportable. Llayoras, Sr. Cánovas, separi 'ls ulls de Portugal y dirigeixi 'ls á l' altra banda dels Pirineus. Vintiún anys complerts fa ja que á Fransa tenen la república vintiún anys complerts que 'ns están molestant y fentnos mal-de-cap ab la seva ditrosa *Marseillesa*. ¿ Com es, donchs, Sr. Cánovas, que no 's decideix á cridar al héroe de las corasonadas? ¿ Com es que no li dona ordres de invadir la Fransa? Un home com ell, no s' hi pensaría un instant. Del primer brinco passaría 'ls Pirineus, y ab quatre gambas arribaría á París.

¿ Creu vosté, per ventura, que 'ls francesos resistirían lo voleyar del llorón, que li cimbreja sobre 'l casco com un terrible espanta-moscas?

— ¡ Alto!—diuen los canovistas—Fransa es republicana; pero no es anárquica.

¿ De veras? Fransa lo qu' es una nació poderosa, mentres que 'l pobre Portugal, debil y abatut, petit y miserable, no podria tornars hi.

¿ Pero y si Fransa fes algún día los mateixos cálculs qu' esteu fent vosaltres? Si la República francesa, prevalguda de la seva forsa, digués:—S' ha acabat: la Monarquia española es una mala vehina, y per lo tant, ara que no tinch res més que fer la invasión?

Y certament que podría justificar la seva actitud dihent que la Monarquia española es anárquica. Aquí reyna l' anarquia mansa, 's falsejan totas las elecciones, no hi ha administració, 's roba á la descarada... ¿ Pot concebirse una anarquia més terrible? Anarquia no de gargamella que s' exhala ab quatre crits... anarquia d' unglas y d' esgarrapadas... anarquia conservadora!

¿ No sería just que si en Cánovas invadís lo Portugal, en Carnot invadís la España?

Los conservadores prescindirán de aquestas reflexions, Y l' héroe de Sagunto y de Calaf per lo que puga succehir, continuarà fent limpieza del seu brillant uniforme.

Fins que arribi 'l moment de la invasión.

En aquest cas, portugueses, no cal que 'us espantéu.

Y en lloch de parar l' esquena, paréu la má.

L' héroe pacificador ha acabat totas las guerras de la mateixa manera: ab municions planas y rodones, contants y sonants. Aixís va rendir als carlins; aixís va convencer als filibusteros de Cuba; aixís conquistará als portugueses.

En lo moment de marxar, quan D. Antón li ofereixi 'ls últims adelantos que s' han fet en l' art de la guerra, pera millor assegurar l' éxit de la campanya, D. Arseni dirá:

— Los cartutjos de pólvora sense fum, no cal que me 'ls emporti... D' altra mena son los cartutjos que necessito.

ESPANYA Y LA DOBLE ALIANSA. (Dibuix de Apeles Mestres)

—¡No m' embolico!... Ni ab òssos, ni ab águilas... ¡Fet y fet, no hi ha res com estarse á casa... y veure venir.

NI FIRAS NI FESTAS.

LA VERJE DE LA MERCÉ Y L' ARCALDE.

CANTARS.

Que 'ls hi diguin *realistas*
als monàrquichs, gens los plau,
y jo tinch per molt gran honra
que 'm diguin republicà.
FRARE LLESCAS.

—Ja s' ha acabat la Quaresma—
predicava un capellà;
y respongué un pobre mestre:
—¡Pro no pas lo dejunar!
A. LLIMONER.

No conservo 'l teu retrato,
ni conservo 'l medallón,
que no vull que pugas dirme
que jo so... *conservador*.
XANIGOTS.

Lo vicari que 't confessa,
Roseta, 'l tinch observat;
que després de confessarte,
veig qu' ell tè de confessars'.
ROSSENDO PONS.

Son las opinions políticas,
com fruyta si s' examina:
pedridas, si molt maduras,
si massa verdas, danyinas.
P. TALLADAS.

—¡Y donchs! ¿que no tenim festas?
—Senyora, no 's pot fer rè:
necessitè tot los quartos
per... lo que ja veu vosté.

REPICHS.

Forman part de la Societat ma-
drilenya de concerts que tan bri-
llants triunfos acaba de obtenir à
Barcelona, los principals profes-
sors de la Capella real, del Conser-
vatori nacional, del real cos de
Alabarderos y del teatro Real.
—Gran mal que 'ls aplaudeixin
—deya un concurrent als concerts
—¡còm qu' ells mateixos se por-
tan los *alabarderos*!

Lo corresponsal de *La Publi-
citat*, à Solsona, consigna que 'l
dia 12 del corrent va veure mar-
xar cap à Cardona al nostre estimat
y excomunicat company senyor
Roca y Roca, rodejat de capellans.
En efecte: en la tartana que à
Cardona va conduhir al Sr. Roca y
Roca n' hi anavan tres.
¡Y cosa extranya: à pesar de
anar tants capellans à la tartana,
durant lo viatge no va ocorre la me-
nor desgracia!

UNA IDEA FELÍS.

—Senyor Arcalde: ¿vol lluhirse sense gastar diners? Fassi una exposició del ganado que menjèm los barcelonins.

Un eco de Cariñena, la famosa terra del bon vi: Mentres s'estava celebrant un meeting encaminat a fomentar la vinicultura, va notarse la ausencia del alcalde.

—¿Ahont es la primera autoritat municipal?—va preguntar un foraster.

A lo qual va respondre un fill de la població:—¿Ahont vol que sigui! A presidir una corrida de toros.

No cal trencarsh'hi 'l cap: en certs punts de las Espanyas hè massa que se sap: banyas, banyas... tot son banyas.

A las maniobras de Calaf, en Martinez Campos va tirarse de caball.

A las maniobras de Conanglell, una mula va tirar una cossa al simpàtich general Blanco.

¿Y donchs, Sr. Canovas, qué fa? ¿Quin dia 'l veurém fer maniobras a vosté, qu' es tan bon artiller?

Una cossa... una cayguda... ¡quina glòria per vosté! ¡y quina satisfacció per nosaltres!

Sobre las terribles inundacions de Consuegra, deya un gendre castellà:

—Es la primera vez que una suegra me da lástima.

Parla ó brama en León y Castillo (los lleóns no parlan, braman): brama en León y Castillo y diu:

«Las potencias no assistirian indiferents a la proclamació de una nova República a Europa.»

Senyor León y Castillo, no digui tals bestiesas: lo proclamar la República despeja molt las potencias.

Diu un telegrama de la pelegrinació espanyola:

«Sis ó set pelegrins que a Marsella van entretenirse, varen perdre 'l tren.»

¿Y en qué dimontri van entretenirse 'ls pelegrins? ¿En veure si podian convertir a alguna Magdalena pecadora?

¡N' hi ha tantas a Marsella! ¡Oh y 'ls nostres pelegrins que per aquestas cosas se 'n van sempre drets al bultol!

Llegeixo en lo corresponsal de La Renaixensa:

«... al mateix temps que 's llegeixen las noticias tristissimas de la inundació. 's relata 'l gran ball donat a Aranjuez en obsequi dels jefes y oficiales del exercit, en qual festa la infanta Isabel va ballar lo primer cotillón.»

Aquí dé la sarsuela:

—¿Qué es esto? ¿Un pueblo arrasado?... Puede el baile continuar.

Sobre la exposició dels insectes útils y danyins que s'está celebrant a Paris, li escriubien al Diari de 'n Brusel:

«Sabrán mis lectores que por medio de tiras de cera se logra dirigir la labor de las abejas en las columnas de vidrio. Un agricultor republicano y cortesano dispuso los panales de miel de manera que formasen la inscripción siguiente: «¡Honor a M. Carnot!» ¡Pobres abejas! Algún dia, quizás muy pronto, se probará de alcanzar que con sus zumbidos susurren la Marsellesa.»

¿Y qué tindria d' extrany? La República ha sigut sempre 'l règimen dels treballadors.

Si 'ls vesputs (zanganos) son monárquichs, es molt just que las abellas sigan republicanas.

Cassat al vol:

—¿Qué t'è, senyora Tuyas, qu' está tant trista?

—Ay, Déu meu: una coaa horrible.

—¿Y aixó? Espliquis.

—¿Sab en Pepet, lo meu fill? S' ha empassat una pesseta. Hem enviat a buscá 'l metje, li hem fet pendre vomitiu, purgas... tot inútil: la pesseta no surt.

—Escolti, ¿era bona la pesseta?

—Si, senyora, que ho era.

—En aquest cas no s' afligeixi. Envihi a buscar al recaudador de contribucions, y si ell no li treu, no li treurá ningú.

Los pelegrins espanyols han arribat a Roma ab tota felicitat; pero encare no han vist al Papa.

Algúns, per aprofitar los primers dias, van allargarse fins a Venecia, desitjosos de fer una visita al rey de las húngaras.

Totas las monedas tenen cara y creu. Aixís l' objecte de la pelegrinació haurá sigut Sant Lluís Gonzaga y en Carlets del As d' oros.

Sant Lluís, modelo de castedat.

Y en Carlets, modelo de tot lo contrari.

En un wagó de ferrocarril, dos passatjers. xuclant pudents cigarros de la Tabacalera están parlant ab molt interés de la guerra que 's prepara, del nou armament de la infanteria y en especial de la pólvora sense fum.

—Fins lo govern espanyol tracta de fabricarne de aquesta pólvora—diu un.

—Crech que sí—respón lo seu company.

Una senyora que ja fa estona que se sent molestada per la mala olor dels cigarros, diu:

—No es pas pólvora sense fum lo que 's necessita a Espanya.

—¿Y donchs qué, senyora?—li preguntan.

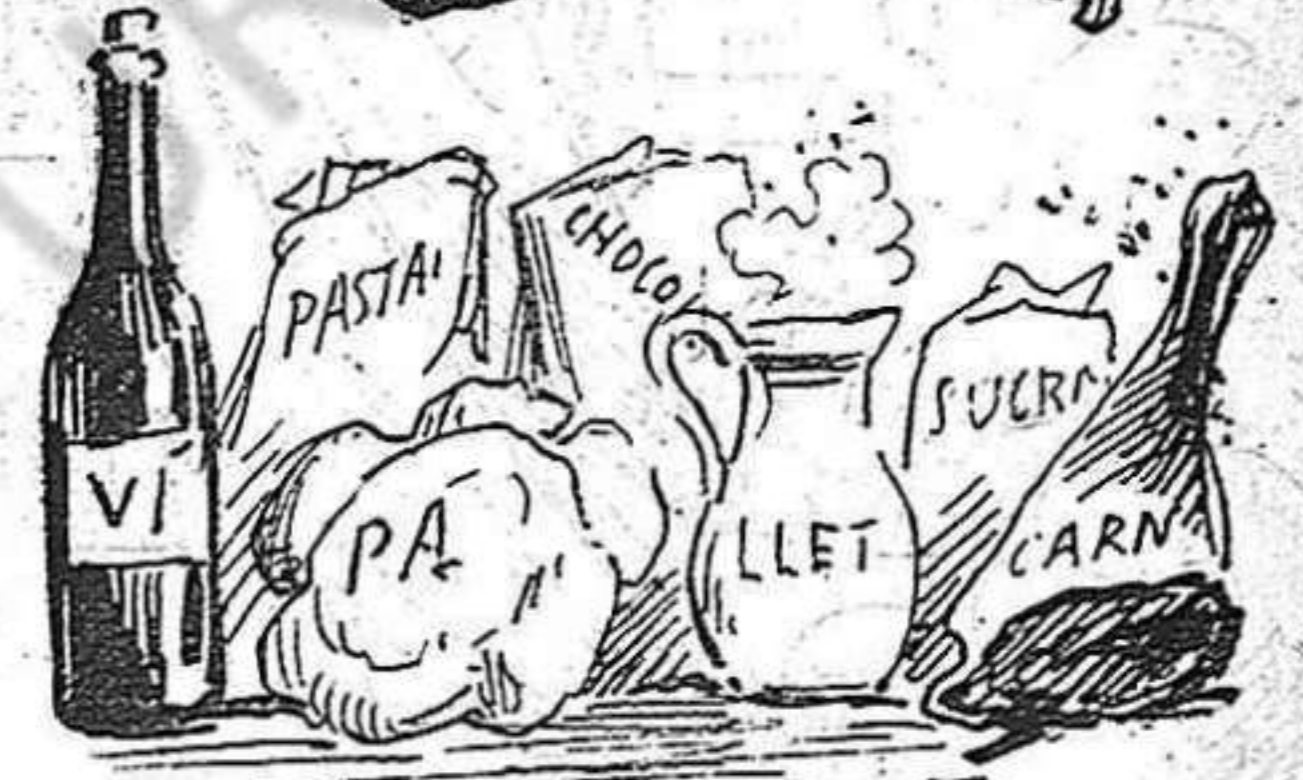
—¿Vólen saber qué? ¡Cigarros sense fum!

CONSEQUÊNCIAS.

EFFECTES DE LOS TRANVIAS

RESULTATS DELS COMESTIBLES Y BERIBLES FALSIFICATS.

Entre cotxes y tranvias y mala alimentació, vels'hi aquí com 'ns trobém en aquesta població.

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NUMERO.

- 1. XARADA-CARTA.—Ma-ri-a-na.
2. MUDANSA.—Cor-Mor-Por.
3. TRENCA-CLOSCAS.—La ratlla dreta.
4. TERS DE SÍLABAS.—VALL CAR CA
CAR DO NA
CA NA RI
5. GEROGLÍFICH.—Si vas a Menorca veurás menorquins entre altrás cosas.

Han enviat las solucions corresponsents al últim número 'ls ciutadans Armando, P. Balins y Un Enderroch; n' han endavinadas 3. Un carnicer de Vilafranca y P. P. R.; 2, P. Comas y Salabrugas, y 1 no més, Notari real.

XARADA.

Aliment de molta estima prima; un carrer de Barcelona segona; y un article neutre inversa tersa.

Si no sabs lo qu' es, lector, lo Tot d' aquesta xarada, es un poble que m' agrada passá 'l temps de la calor.

MUDANSA.

Mira, digas a la Tot que a casa del seu nebot no hi vaja, que hi fa total, puig si alguna total diu tothom que la sent se 'n riu porque enrahona fatal.

JOANET DE BERGA.

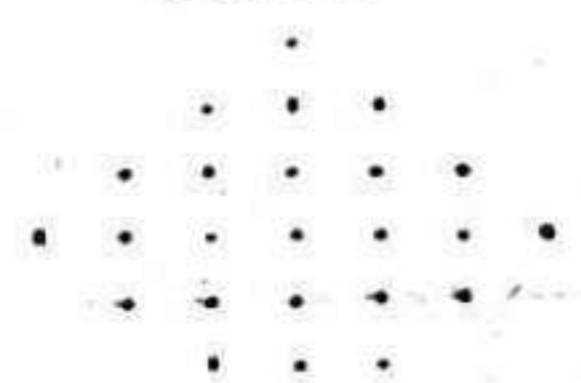
TRENCA-CLOSCAS.

SR. SAGASTA, MAY DONI L' ASE.

Compondre 'l nem d' una població catalana.

XANIGOTS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: part del cos humá.—Tercera: port d' América.—Quarta: isla d' Europa.—Quinta: antich ducat d' Italia.—Sexta: animal.—Séptima: vocal.

J. RESAR.

GEROGLÍFICH.

M.
AN
eee
ooo
AM.
AN

J. CASADEVALL MULLERAS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans J. Martí (a) Passarell, Casimiro C., P. Comas, Joan Giné (a) Hareu de Casa, Carnicer de Vilafranca, Quimet Rocavert, B. Cardús, Xiribias, P. Monistrol.—Lo que 'ns envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans Estudiant calongi, J. Patuig, J. F. Gavires, Pepita Forgueron, Artur Casademunt, Pau Repica, talóns, N. Cap-hi-cayguis, Joseph Roig Micalet Artés, Mayet y J. Usón.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudadá Ll. Milla: Aceptém ab molt gust l' article que 'ns envia.—Una dona que vol moltó: No podém complaurela; la indole de la noticia no es propia del nostre periodich.—V. Cortinas (a) Pelayo: Té rahó que li sobra; pero sent ilimitat lo número dels pseudónims que poden usar-se, no hi perdria res en canbiarlo, acabant aixís la qüestió.—J. Palahi: La composició es molt flutxeta.—J. Sallentay: Lo que 'ns remet está bè.—Japet de l' Orga: Lo sonet no enclou cap idea nova.—J. Peirals: La consulta que 'ns fan no podém evacuarla: precisament en aquesta classe de assumptos no hi enteném pilota.—J. Vilaseca: Si fos més comú y més concis estaria millor.—Joseph Molas: Está regular; pero vaja, que vosté sempre que vol ho fa millor.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.